

A9-0388/2023

4.12.2023

JELENTÉS

a kulturális sokszínűségről és a szerzők helyzetéről a zenei streaming európai
piacán
(2023/2054(INI))

Kulturális és Oktatási Bizottság

Előadó: Ibán García Del Blanco

TARTALOM

	Page
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	13
MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK JEGYZÉKE AMELYEKTŐL, ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT	15
INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL	17
NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN.....	18

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a kulturális sokszínűségről és a szerzők helyzetéről a zenei streaming európai piacán (2023/2054(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 167. cikkére,
- tekintettel a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló UNESCO-egyezményre,
- tekintettel a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/790 európai parlamenti és tanácsi irányelvre¹,
- tekintettel a Kreatív Európa program (2021–2027) létrehozásáról és az 1295/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. május 20-i (EU) 2021/818 európai parlamenti és tanácsi rendeletre²,
- tekintettel a digitális ágazat vonatkozásában a versengő és tisztességes piacokról, valamint az (EU) 2019/1937 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról szóló, 2022. szeptember 14-i (EU) 2022/1925 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (digitális piacokról szóló jogszabály)³,
- tekintettel a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló, 2022. október 19-i (EU) 2022/2065 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet)⁴,
- tekintettel az új európai kulturális menetrend és a nemzetközi kulturális kapcsolatokra vonatkozó európai uniós stratégia végrehajtásáról szóló, 2022. december 14-i állásfoglalására⁵,
- tekintettel „Az európai média a digitális évtizedben: a helyreállítást és átalakulást támogató cselekvési terv” című, 2021. október 20-i állásfoglalására⁶,
- tekintettel „A művészek helyzetéről és a kulturális helyreállításról az Unióban” című, 2021. október 20-i állásfoglalására⁷,

¹ HL L 130., 2019.5.17., 92. o.

² HL L 189., 2021.5.28., 34. o.

³ HL L 265., 2022.10.12., 1. o.

⁴ HL L 277., 2022.10.27., 1. o.

⁵ HL C 177., 2023.5.15., 78. o.

⁶ HL C 184., 2022.5.5., 71. o.

⁷ HL C 184., 2022.5.5., 88. o.

- tekintettel a „Mesterséges intelligencia az oktatásban, a kulturális és az audiovizuális ágazatban” című, 2021. május 19-i állásfoglalására⁸,
 - tekintettel a mesterséges intelligencia, a robotika és a kapcsolódó technológiák etikai szempontjainak keretéről szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2020. október 20-i állásfoglalására⁹,
 - tekintettel a mesterséges intelligencián alapuló technológiák fejlesztéséhez kapcsolódó szellemi tulajdon-jogokról szóló, 2020. október 20-i állásfoglalására¹⁰,
 - tekintettel az Európa kulturális helyreállításáról szóló, 2020. szeptember 17-i állásfoglalására¹¹,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság jelentésére (A9-0388/2023),
- A. mivel a zenei ágazat az Unió kulturális és nyelvi sokszínűségének alapvető elemeként a kultúra fontos pillére, és az összes kulturális és kreatív ágazat (CCS) közül a legnagyobb nyilvános eléréssel rendelkezik;
 - B. mivel a zenei ágazat a kulturális és kreatív ágazatok fontos részét képezi, amelyet – mivel a növekedést és munkahelyteremtést szolgálja, többek között a fiatalok számára – az európai gazdaság kiépítéséhez kulcsfontosságú 14 ökoszisztéma egyikeként ismertek el;
 - C. mivel a zeneszerzők, a dalszövegírók és az előadók a zenei ágazat értékláncának forrását és a streamingplatformokon terjesztett minden zenei első számú és legfőbb kreatív hajtóerejét jelentik;
 - D. mivel az elmúlt két évtizedben a digitális technológiák terén történt gyors innovációk mélyrehatóan átalakították a zenei ágazatot, különösen a zene létrehozásának, előállításának és terjesztésének módját, valamint azt, ahogyan az emberek hozzáférnek a zenéhez és fogyasztják azt;
 - E. mivel a zenei ágazat folyamatosan és gyorsan alkalmazkodik az új helyzethez új üzleti modellekkel, a közönséggel való interakciók új módozataival, valamint kiegészítő platformok, például közösségimédia-platformok vagy rövid formátumú videoalkalmazások használatával, amelyek új lehetőségeket és kihívásokat is teremtenek; mivel ezzel összefüggésben jelentős kihívásokat kell kezelni, ideértve a kulturális sokszínűség előmozdítását és a szerzők méltányos díjazását;
 - F. mivel az emberek a zenét ma elsősorban zenei streamingszolgáltatásokon keresztül hallgatják, vagy digitális zenei platformokon, vagy olyan platformokon keresztül, ahol online felhasználók töltik fel a tartalmakat, beleértve a közösségimédia-platformokat, az élő előadások streamingjét vagy a rövid formátumú videóalkalmazásokat, amelyek akár

⁸ HL C 15., 2022.1.12., 28. o.

⁹ HL C 404., 2021.10.6., 63. o.

¹⁰ [HL C 404., 2021.10.6., 129. o.](#)

¹¹ HL C 385., 2021.9.22., 152. o.

100 millió zeneszámmal is hozzáférést biztosítanak, amelyek bárhol, bármikor és mindenféle eszközön elérhetőek, akár ingyenesen, akár viszonylag alacsony havi előfizetési díj ellenében;

- G. mivel a streaming a zenei ágazat globális bevételének 67%-át tesz ki¹²; mivel a globális zenei ágazatban folyamatos növekedés volt tapasztalható, amely 2022-ben, a növekedés nyolcadik egymást követő évében tetőzött, amikor az ágazat 22,6 milliárd USD éves bevételre tett szert; mivel a zenei ágazatban a befektetők növekvő száma az ágazat hatalmas általános gazdasági értékéről árulkodik;
- H. mivel a szerzők és az előadók gyakran nem részesülnek olyan elismerésben és díjazásban, amely tükrözné hozzájárulásuk valódi mértékét, ami ahhoz vezet, hogy nagyon alacsony bevételekhez jutnak a zenei streaming piacáról, és gyakran nem tudják folytatni szakmai pályafutásukat, ami idővel jelentős egyensúlyhiányhoz vezet, amelyet kezelni kell¹³; mivel meg kell találni a szerzők és az előadók számára a streamingből származó bevételek elosztásának igazságosabb modelljeit, megvizsgálva a különböző rendelkezésre álló mechanizmusokat, például arányos és felhasználóközpontú modelleket, illetve a teljesen új modelleket; mivel az arra vonatkozó kritériumok, hogy platformok hogyan számolják a streameket, hatással lehetnek a streaminget manipuláló gyakorlatokra;
- I. mivel a tanulmányok rámutatnak arra, hogy a jelenlegi helyzetet új kihívások, valamint számos régóta fennálló rendszerszintű probléma jellemzi, amelyekkel a zenei ágazatnak továbbra is szembe kell néznie, különösen a termékek összértékének csökkenésével, azzal, hogy a bevételek a nagy kiadóknál és a legnépszerűbb művészeknél koncentrálnak, valamint hogy hiányoznak a szerzők, előadók vagy más jogosultak megfelelő azonosításához szükséges jó minőségű adatok, hogy manipulálják a streaminget, és hogy az online tartalommegosztó szolgáltatók és a domináns online platformok és alkalmazásboltok illegálisan használják fel a zenei tartalmakat; emlékeztet arra, hogy mindezek a tényezők befolyásolják a zenei streaming piac által generált bevételek méltányosságát és fenntarthatóságát;
- J. mivel a zenei streamingszolgáltatások havi előfizetésének átlagára nem emelkedett az ilyen szolgáltatások elindítása óta eltelt évek során, különösen az inflációt és a rendelkezésre álló tartalmak jelentős növekedését figyelembe véve;
- K. mivel a szerzői jogok nem tekinthetők ingyenes eszköznek a zeneszolgáltatások saját kereskedelmi és promóciós stratégiái számára;
- L. mivel a zenei streamingplatformok azáltal, hogy algoritmusokat és ajánlási rendszereket használnak, alapvető szerepet játszanak a tartalom fellelhetőségében, és ezáltal jelentős hatással vannak a kulturális sokszínűségekre; mivel befolyásolhatják, szelektálhatják vagy

¹² International Federation of Phonography Industry. „Global Music Report 2023”. 2023. március 21.

¹³ Tájékoztató – „[Research for CULT Committee: Cultural diversity and the conditions for authors in the European music streaming market: a bibliographical review](#)”, [Kutatás a CULT-bizottság számára. A kulturális sokszínűség és a szerzőkre vonatkozó feltételek az európai zenei streaming piacon: Szakirodalmi áttekintés], Európai Parlament, Unió Belső Politikák Főigazgatósága, Strukturális és Kohéziós Politikai Tematikus Főosztály. 2023. június.

növelhetik egyes zeneszámok láthatóságát és ezáltal a szerzők és zeneszerzők, valamint az európai kulturális és kreatív ágazatok más szereplőinek bevételeit;

- M. mivel a zenei streamingplatformoknak folytatniuk kell az általános átláthatóság és nyomonkövethetőség növelésére irányuló erőfeszítéseiket számos olyan szemponttal kapcsolatban, amelyek kiemelten fontosak a szerzők, előadók és más jogtulajdonosok számára; mivel a zenei streamingplatformok nem kötelesek átláthatóságot biztosítani algoritmusaik és ajánló eszközeik tekintetében, illetve nem kötelesek biztosítani az európai zeneművek népszerűsítését;
- N. mivel az európai zenei streaming piacon a kulturális sokszínűség előmozdítását – beleértve az európai művészek globális népszerűsítését is – tovább kell elemezni az európai kulturális és kreatív ágazatokban rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében, amely nem függhet kizárólag a domináns globális magánszolgáltatók kereskedelmi döntéseitől;
- O. mivel a zenei ágazat egyre inkább szembesül a mesterséges intelligencia által generált tartalmakkal, és nap mint nap egyre több zeneszám árasztja el a streamingplatformokat, ami annak kockázatát rejti magában, hogy tovább súlyosbodnak a fellelhetőség és a szerzők díjazása tekintetében fennálló egyenlőtlenségek; mivel a mesterséges intelligencián alapuló technológiák fejlődésének ehelyett az emberi kreativitást kellene szolgálnia és erősítenie, és használatuknak átláthatónak kellene lennie;
- P. mivel több tanulmány is feltárt olyan eseteket, amikor csalást és manipulációt követtek el a streameléssel kapcsolatban, amikor egyes szereplők azon dolgoznak, hogy manipulálják a rendszert, és lefölozzék a szerzőknek járó bevételeket, például azáltal, hogy internetes robotok alkalmazásával mesterségesen megnövelik bizonyos feltöltött zeneszámok hallgatottságát¹⁴; mivel a zenei streamingplatformokon e csalárd magatartás visszaszorítására szolgáló jelzőrendszerek és azonosító mechanizmusok egyelőre korlátozottak;
- Q. mivel fontos biztosítani a zene online terjesztésének működő egységes piacát; mivel ezért összehangoltabb erőfeszítésekre lenne szükség az eltérések és egyensúlytalanságok kezelése és felszámolása érdekében, tekintettel arra, hogy milyen hatást gyakorolnak a piacra, különösen a streamingplatformoktól származó bevételekből való részesedés tekintetében; mivel e célból további vizsgálatokat és elemzéseket kell végezni az adatok összegyűjtése és azon tényezők azonosítása érdekében, amelyek akadályozhatják a zenei tartalmak európai terjesztését;
- R. mivel a szerzők megfelelő azonosítása kulcsfontosságú, nemcsak az elismerésük és jobb díjazásuk érdekében, hanem a platformokon belüli sokszínűség és átláthatóság biztosítása szempontjából is;
- 1. hangsúlyozza, hogy támogatni kell és létre kell hozni az Unióban a zenei streaming méltányos és fenntartható ökoszisztémáját biztosító szabályokat, amely egyaránt előmozdítja a kulturális sokszínűséget, valamint kezeli az egyensúlyhiányokat,

¹⁴ Sajtóközlemény. „[Fake streams, real phenomenon: the CNM working with the industry to fight streaming fraud](#)”, [Hamis streamek, valós jelenség: a CNM együttműködik az ipárral a streamingcsalás elleni küzdelemben], Centre national de la musique, 2023. január 16.

amelyek negatívan érintik az ágazatot, különösen a szerzőket és az előadókat, és megakadályozhatják az ágazat felvirágzását;

2. kiemeli, hogy a zenei streaming értékláncában valamennyi szereplőnek közre kell működnie és el kell végeznie a szükséges változtatásokat az ágazaton belüli méltányos és fenntartható ökoszisztéma biztosítása érdekében, hogy az hozzájárulhasson a kulturális sokszínűséghez azáltal, hogy lehetőséget teremt új művészek felfedezésére, valamint népszerűsíti a helyi repertoárokat;
3. aggodalommal állapítja meg, hogy a zenei streaming piacon belüli bevételek jelenlegi kiegyensúlyozatlan megosztása kedvezőtlen a szerzők és az előadók számára, és veszélyezteti a digitális piacon belüli szakmai pályafutásuk fenntarthatóságát; üdvözli a szerzők és az előadók méltányosabb díjazására irányuló erőfeszítéseket, elismerve az európai zenei ágazatban betöltött szerepük fontosságát;
4. felszólítja a Bizottságot, hogy értékelje az európai zenei streamingpiacon meglévő szerződéses gyakorlatok, valamint a zenei streamingszolgáltatások jelenlegi bevétel-felosztási modellje által a kulturális sokszínűségre, valamint a szerzők és előadók megfelelő és arányos díjazásának elvére gyakorolt hatást, és felhívja a Bizottságot, hogy az érintett érdekelt felekkel együttműködve vizsgálja meg a megfelelő intézkedéseket, beleértve a streamingből származó bevételek újraelosztásának alternatív és igazságosabb modelljeit is; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, tapasztalható-e a zeneiparban nagymértékű koncentráció, és értékelje annak a kulturális sokszínűségre, a szerzők díjazására és a versenyre gyakorolt hatását;
5. sürgeti az összes érdekelt felet, hogy tegyenek meg minden szükséges lépést a jelenlegi egyensúlytalanságok megszüntetése érdekében, és kéri a Bizottságot, hogy kövesse nyomon és ösztönözze az e tekintetben tett előrelépést, és vegyen fontolóra megfelelő szakpolitikai javaslatokat, amennyiben az érdekelt felek önkéntes kezdeményezései nem vezetnek érdemi megoldásokhoz;

A szerzők számára fenntartható ökoszisztéma felé

6. hangsúlyozza, hogy a zenei streamingszolgáltatások keretében jobb láthatóságot biztosítva és a streamingbevételek kiegyensúlyozottabb elosztása révén tükrözni kell a szerzők alapvető szerepét; felszólítja az iparágat, hogy vizsgálja meg a streamingből származó bevételek elosztásának új modelljeit annak érdekében, hogy a szerzők és előadók számára a lehető legegyszerűbb és legigazságosabb elosztást biztosítsa;
7. ösztönzi a Bizottságot annak értékelésére, hogy az új technológiák, például a blokklánc-technológia, valamint a jogtulajdonosok, a zeneművek és a hangfelvételek nemzetközi azonosító kódjainak használata képes-e javítani az átláthatóságot és a költséghatékonyságot a zenei streamingpiacon, különösen a metaadatok pontossága és a díjazás tekintetében, főként a szerzők és az előadók esetében; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a zenei streamingszolgáltatásokból általában véve jelentős mértékben hiányoznak az ilyen átláthatósági és azonosítási követelmények;
8. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a szerzők a kollektív szerződésekhez és a kollektív képviselőhöz való jog biztosítása érdekében kollektív jogkezelő szervezetek

tagjaivá váljanak; hangsúlyozza, hogy a szerzői társaságokon keresztül folytatott kollektív tárgyalások célja a műveik megfelelő értékű felhasználásának biztosítása a zenei streamingpiacon, valamint a piacokhoz való méltányosabb hozzáférés és a kulturális sokszínűség elősegítése az Unión belül; emlékeztet a 2014/26/EU irányelv¹⁵ fontosságára, amely keretet biztosít a szerzői jogok online, több területre kiterjedő hatályú engedélyezéséhez a zenei streamingszolgáltatások számára, biztosítja a szerzők szabad választását a díjazási jogaik kezelésének leghatékonyabb módját illetően, valamint magas szintű átláthatóságot és jó irányítási szabályokat állapít meg a közös jogkezelő szervezetek számára, amelyek elengedhetetlenek a repertoárok hatékony kezeléséhez a zenei streamingplatformokon;

9. hangsúlyozza, hogy a zenei streamingszolgáltatások esetében alapvető fontosságú az alkotási folyamatban részt vevők, különösen a szerzők és az előadók azonosításának javítása azáltal, hogy biztosítják a zenei streamingszolgáltatásokba feltöltött zeneszámok átfogó és pontos hozzárendelését a metaadatokhoz, az létrehozás időpontjától kezdve; e tekintetben ösztönzi az összes nemzetközi azonosító kód (IPI¹⁶, ISWC¹⁷, ISRC¹⁸, IPN¹⁹ and ISNI²⁰) használatát; hangsúlyozza, hogy az alkotók megfelelő azonosítása kulcsszerepet játszik a művek felkutatásában és fellelhetőségében, és lehetővé teszi az alkotók megfelelő díjazását a bevételek elosztása során;
10. felhívja a zeneipar valamennyi szereplőjét, hogy fokozzák erőfeszítéseiket, biztosítandó, hogy átfogó és helyes metaadatokat rendeljenek a zeneszámokhoz, azonosítva és pontosan megjelölve a szerzők adatait zeneműveiknél a streamingszolgáltatásokban, akkor is, ha a feltöltött tartalmat teljesen független szerzők készítették;
11. hangsúlyozza, hogy – különösen a fiatal szerzők körében – jobban tudatosítani kell annak fontosságát, hogy feltüntessék a szerzőket, és a szerzők díjazást kapjanak a zenéért a streamingpiacon; üdvözli az idevágó kutatási programokat és kezdeményezéseket, amelyek nemzetközi szinten is folynak, és felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg az ilyen kezdeményezések támogatásának lehetőségeit;
12. emlékeztet arra, hogy a zenei streaming szolgáltatások kínálatától függetlenül biztosítani kell a szerzői jogok értékét; megjegyzi, hogy több nemrégiben készült tanulmány^{21,22} is azt mutatja, hogy a szerzők és előadók többsége nem kap megfelelő bevételt a zenei streamingből; kéri, hogy vizsgálják felül a digitális időszak előtti

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/26/EU irányelve (2014. február 26.) a szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó közös jogkezelésről és a zeneművek belső piacon történő online felhasználásának több területre kiterjedő hatályú engedélyezéséről (HL L 84., 2014.3. 20., 72. o.).

¹⁶ IPI: Interested Parties Information, <https://www.ipisystem.org/>.

¹⁷ ISWC: International Standard Musical Work Code, <https://www.iswc.org/>.

¹⁸ ISRC: International Standard Recording Code, <https://isrc.ifpi.org/en/>.

¹⁹ IPN: International Performer Number, <https://www.scapr.org/tools-projects/ipd/>.

²⁰ ISNI: International Standard Name Identifier, <https://isni.org/>.

²¹ Európai Zeneszerzők és Dalszövegírók Szövetsége. „[Music streaming and its impact on music authors – why we should fix streaming and how to ensure a sustainable future for all music creators](#)”, [A zenei streaming és annak hatása a zeneszerzőkre – miért kell megoldani a streaming kérdését, és hogyan biztosítható fenntartható jövő minden zenei alkotó számára?]. 2023. július.

²² Legrand Network. „[Study on the place and role of authors and composers in the European music streaming market](#)”, [Tanulmány a szerzők és zeneszerzők helyéről és szerepéről az európai zenei streamingpiacon], Szerzői és Zeneszerzői Társaságok Európai Csoportosulása, 2022. szeptember 28.

jogdíjakat, hogy azok összhangba kerüljenek a méltányos és modern jogdíjakkal; elítél minden olyan rendszert, például az úgynevezett „payola” rendszereket, amelyek arra kényszerítik a szerzőket, hogy a jobb láthatóságért cserébe alacsonyabb bevételeket fogadjanak el, vagy ne kapjanak bevételt, ezáltal tovább csökkentve a szerzők streamingből származó, eleve nagyon alacsony bevételeit, különös tekintettel arra, hogy a jobb láthatóság ígérete a legtöbb esetben nem teljesül;

13. megjegyzi, hogy az európai piacon a zenei streamingszolgáltatók közötti versenyt néhány globális szereplő dominálja; emlékeztet arra, hogy az igazságos ökoszisztéma biztosítása érdekében gyorsan végre kell hajtani a digitális piacról szóló jogszabályt és a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályt, véget vetve az online tartalommosztó platformok és a zenei streamingszolgáltatók tisztességtelen versenygyakorlatainak a zenei streamingpiacon, például azoknak a gyakorlatoknak, amelyek lehetővé teszik a felhasználók számára a védett tartalmak jogellenes streamelését vagy letöltését; hangsúlyozza, hogy e tekintetben átláthatóságra és hatékony ellenőrzésre van szükség; rámutat annak szükségességére, hogy ezeket a jogsértéseket meg kell szüntetni a platformokon, valamint a platformok és az alkalmazásboltok által elkövetett jogsértéseket is fel kell számolni;
14. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy befektessenek az új európai tehetségekbe és zenébe, beleértve a helyi művészeket, a résziaci művészeket és a kiszolgáltatók közösségekből származó művészeket, mégpedig megfelelő finanszírozási eszközök révén, beleértve a Kreatív Európa programot is, hogy ösztönözzék a repertoár nyelvi vagy műfaji szempontból változatosabb formáiba, a digitális készségek nyújtásába és az üzleti modellek digitális átalakításába való befektetést, és hangsúlyozza, hogy fel kell hívni a szerzők figyelmét a jogaikra;
15. támogatja a művészek élő előadásaira vonatkozó információk platformokon történő megosztását, különösen a helyi művészek számára, az új felfedezések és a nagyobb láthatóság elősegítése érdekében;
16. kéri, hogy a zenei streaming ágazat valamennyi érdekelt fele működjön együtt a digitális zene szénlábnomának értékelése és csökkentése érdekében;

Az európai zeneművek kiemelése és fellelhetősége

17. kéri, hogy tegyenek lépéseket uniós szinten az európai zeneművek láthatóságának és hozzáférhetőségének garantálása érdekében, tekintettel arra, hogy milyen óriási mennyiségű tartalom növekszik folyamatosan a zenei streamingplatformokon, valamint arra, hogy nincsen olyan uniós szabályozás, amely összehangolt módon szabályozná azokat;
18. üdvözli a Bizottság által kezdeményezett tanulmányt, amelynek célja, hogy felmérje az európai zeneművek fellelhetőségét a zenei ökoszisztémában, beleértve a zenei streamingszolgáltatásokat is; felkéri a Bizottságot, hogy ezen eredmények alapján tegyen javaslatot megfelelő intézkedésekre, beleértve egy olyan jogi keret létrehozását is, amely biztosítja az európai zeneművek láthatóságát, hozzáférhetőségét és kiemelt jelenlétét a zenei streamingplatformokon;

19. ezzel összefüggésben kéri a Bizottságot annak biztosítására, hogy az említett jogi keret tartalmazzon külön sokszínűségi mutatókat, amelyek lehetővé teszik az európai zeneművek használatának, valamint azok műfaji, nyelvi sokszínűsége, továbbá a független szerzők láthatóságának független értékelését;
20. hangsúlyozza továbbá, hogy egy ilyen jogi keret megkövetelné a Bizottságtól, hogy meghatározza a platformok felületein népszerűsített diverzifikált tartalom tesztelésére szolgáló bevált gyakorlatokat, valamint hogy rendszeresen figyelemmel kísérje és jelentse ezt egy egyértelmű módszertan segítségével, amely a kiemelés és a fellelhetőség biztosítása érdekében lehetővé teszi az európai zeneművek láthatóságának megértését és értékelését többek között a gondozott lejátszási listákon, a felhasználói interfészekben, az algoritmusokon alapuló döntésekben és az ajánlási rendszerekben;
21. felszólítja a Bizottságot, hogy gyűjtsön adatokat és végezzen alapos elemzést az európai zeneművek zenei streaming szolgáltatásokon keresztül történő fellelhetőségének biztosítása érdekében, valamint hozzon létre strukturált párbeszédet az összes érintett fél között; felkéri a Bizottságot, hogy a megállapítások alapján gondolkodjon el azon, hogy a zenei streamingplatformok számára konkrét intézkedéseket, például kvótákat írjon elő az európai zeneművekre vonatkozóan;
22. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mérjék fel a digitális európai zenei örökség megőrzésének megfelelő módjait, miközben csökkentik a kereskedelmi zenei streamingplatformoktól való de facto függőséget, hosszú távon biztosítva az európai zeneművek elérhetőségét és hozzáférhetőségét;

A mesterséges intelligencia etikus felhasználása felé

23. szorgalmazza a mesterséges intelligencia etikus felhasználását a kulturális és kreatív ágazatokban, beleértve a zenét is, és rámutat arra, hogy a mesterséges intelligencia eszköz lehet a művészek számára saját alkotásaik felfedezéséhez, innovációjához és fejlesztéséhez; maximális átláthatóságot követel, és hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a zeneművek mesterséges intelligenciával történő fejlesztésére, előállítására és terjesztésére vonatkozó valamennyi uniós jogi követelmény betartását; hangsúlyozza, hogy foglalkozni kell a mesterséges intelligencia kulturális és kreatív ágazatokban történő felhasználásának sajátos következményeivel;
24. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot célzott jogi rendelkezésekre, amelyekkel biztosítható valamennyi releváns zenei streamingplatformok algoritmusainak és ajánlási rendszereinek átláthatósága, hogy ezáltal elejét lehessen venni a tisztességtelen gyakorlatoknak és a streameléssel kapcsolatos csalásoknak, amelyeket a költségek csökkentésére és a professzionális szerzőknek járó érték további csökkentésére használnak; felkéri a zenei szolgáltatókat, hogy továbbra is fektessenek be az ilyen tevékenységek azonosítására szolgáló megfelelő eszközökbe;
25. hangsúlyozza, hogy a mesterséges intelligencia által generált tartalmak térnyerése a streamingplatformokra feltöltött zeneszámok számának növekedéséhez vezetett, ami még fontosabbá teszi az európai zeneművek kiemelésének és fellelhetőségének biztosítását; kiemeli, hogy a nyilvánosságot tájékoztatni kell arról, hogy az általuk zenei streamingplatformokon hallgatott zenei alkotásokat, dalokat vagy művészeket

elsődlegesen mesterséges intelligencia generálta-e, illetve azok humán szerzők érdemi közreműködése nélkül készültek-e; e tekintetben hangsúlyozza, hogy törekedni kell a fogyasztók megfelelő tájékoztatására, és kiemeli, hogy egyértelmű, aktuális és jól látható címkéket kell létrehozni, hogy tájékoztassák a közönséget a tisztán mesterséges intelligenciával létrehozott művekről, amelyekben nem nyilvánul meg a szerző személyisége vagy kreativitása;

26. üdvözli az érdekelt felek között a mélykamuknak a zenei streamingplatformokon való terjedése elleni küzdelem érdekében folytatott párbeszédet, és kéri, hogy vegyék figyelembe minden szerző és előadó érdekét; emlékeztet arra, hogy a mélykamuk olyan mesterséges intelligencián alapuló modellek és alkalmazások által előállított kimenetek, amelyek a szerzők és előadók személyazonosságát, hangját és képmását a beleegyezésük nélkül használhatják fel; szorgalmazza a mélykamuk és manipulált tartalmak felderítésére szolgáló azonosító eszközök fokozott alkalmazását, valamint a szerzők, előadók és más jogtulajdonosok számára könnyen hozzáférhető bejelentési mechanizmusok kialakítását;
27. hangsúlyozza, hogy a szerzők, előadók és más jogtulajdonosok számára lehetővé kell tenni, hogy a műveik felhasználási jogait a tudományos kutatáson túl a mesterséges intelligencia tanítása, fejlesztése vagy tervezése tekintetében is fenntartsák vagy engedélyezzék; e tekintetben hangsúlyozza, hogy átláthatóságot kell teremteni a generatív mesterséges intelligencia rendszerek tanítására használt, szerzői jogi védelem alatt álló tartalmakkal kapcsolatban annak biztosítása érdekében, hogy az megfeleljen az alkalmazandó uniós vagy nemzeti szerzői jognak, és ezért hangsúlyozza, hogy az ilyen generatív mesterséges intelligencia rendszerek szolgáltatóinak dokumentálniuk kell és nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenniük a tanításra használt adatok felhasználásáról szóló, kellően részletes összefoglalót, függetlenül attól, hogy a tanítás hol történt, annak érdekében, hogy lehetővé váljon az uniós szerzői jogban előírt szöveg- és adatbányászati kivétel megfelelő alkalmazása;

Kilátások

28. kéri a Bizottságot, hogy hozzon létre egy európai zenei megfigyelőközpontot, amely tagállami adatok gyűjtése és elemzése révén információkkal szolgálna az Unió zenei piacairól, valamint elemzést és jelentést készítene a zenei ágazatot érintő jogi kérdésekről, különös tekintettel a zenei streaming piacára, az ágazat fejlesztésének érdekében;
29. felhívja a Bizottságot, hogy javítsa tovább a Kreatív Európa programot, különösen egy átfogó zenei fellépés keretében;
30. hangsúlyozza, hogy a zene nagy lehetőségeket rejt magában az európai kultúra, történelem, örökség, értékek és sokszínűség további előmozdítására; úgy véli, hogy a zene továbbá az Unió „puha hatalmi” eszköztárának részévé válhat; kiemeli, hogy az Uniónak kiemelt figyelmet kell fordítania az európai művészek népszerűsítésére a harmadik országokban; e tekintetben felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki átfogó európai exportstratégiát az európai zeneművekre vonatkozóan;

31. felkéri a Bizottságot, hogy alakítson ki strukturált párbeszédet valamennyi érdekelt féllel, hogy meg lehessen vitatni a zenei streaming piacát érintő aktuális kérdéseket, és együtt lehessen működni a közös megoldások megtalálása érdekében, elmozdulva a zenei streamingplatformoktól származó bevételek méltányosabb elosztása felé, különösen a szerzők, előadóművészek és a független európai kis- és mikroproducerek között, az algoritmusok átláthatóságára és az európai zeneművek kiemelésére vonatkozó várható jogalkotási javaslataival párhuzamosan;
32. felkéri a Bizottságot, hogy fontolja meg egy európai zenei ipari stratégia bevezetését annak érdekében, hogy az Unió szerepet játsszon a művészek és alkotások sokszínűségének előmozdításában, az európai zenei ágazat erejére és sokszínűségére összpontosítva, a kisebb szereplők támogatásával, a beruházások növelésével, a művészek számára nagyobb láthatóság biztosításával és az eredmények számszerűsítésével;
 -
 - ◦
33. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

INDOKOLÁS

A digitális transzformáció társadalmainkban tapasztalható felgyorsulása egyensúlyhiányokhoz vezet a hagyományos társadalmi viszonyrendszerekben, amelyek esetében olykor maga a változás sebessége nehezíti meg a korrekciót vagy az átalakulást. Minden piac egyensúlyhiányoktól szenved, amelyek egyes esetekben súlyosabbak a többinél. Ezek a változások a kulturális ágazatokat sem kerülik el. Az online fogyasztás jelensége (és a digitális kalózkodás ebből eredő problémája), a globálisan hozzáférhetővé tett alkotások számának ugrásszerű növekedése és ennek következtében a fogyasztás és a verseny fokozódása, az új eszközök alkotás során történő alkalmazása, a mesterséges intelligencia berobbanása, a „virtuális világok” vagy metaverzumok megjelenése egyensúlyhiányt okozott az értéklánc szereplői között, vagy akár új szereplők megjelenéséhez és mások eltűnéséhez vezetett. Mivel a kulturális ökoszisztémának ismert jellemzője a törékenysége és a bizonytalanság, és mivel ezek a változások az említett sebességgel következtek be, a jog pedig elégtelenül és megkésve reagált, megállapítható, hogy e rendszer számára másokhoz képest nagyobb nehézségeket okozott és okoz az új valósághoz való alkalmazkodás, különösen ami a művészek és az alkotók körülményeit illeti, de az értéklánc egészét tekintve is.

Kijelenthető, hogy a kulturális alrendszerek közül a zene az, amely a legdrámaibb módon sínylette meg a változást. Alig néhány év alatt eljutottunk a bakelitlemeztől és a CD-től a tömeges online fogyasztásig. Manapság a közönség streamelés útján fogyaszt zenét, globális online platformokon keresztül, amelyek több millió (akár 300 millió) zeneszámot tesznek elérhetővé. Ma már a zenei rádiók modellje is visszaszorulóban van. Még soha nem fogyasztottak ennyi zenét a világon, és még soha nem fért hozzá az ember a maihoz hasonlóan a művészek, a stílusok és a formák végtelen sokféleségéhez. Soha nem volt még ennyire nagy a zene részesedése a gazdaságból. Ez a valóság azonban magában hordozza a saját paradoxonát: még soha nem volt ennyire bizonytalan az alkotók és az előadók helyzete, eltekintve néhány, rendkívül sikeres művésztől, és még soha nem volt olyan szűk a leghallgatottabb stílusok köre, mint manapság.

Valójában a zenei élmény rendkívüli mértékű kommercializálásának vagyunk tanúi, ahol a legkevésbé hallgatott stílusirányzatok egyre kevesebb teret kapnak, és ahol a kevésbé beszélt nyelveken egyre kevésbé fogyasztanak zenét, még a saját országukban is. A hatalmas világszintű online zenei piac létrejötte egyre egyformább kínálatához vezetett, amelyet ajánlási listák és algoritmusok alakítanak, amelyek egyre inkább beszűkítik a közönség ízlését.

A kisebbségben lévő vagy kísérleti stílusirányzatok szerzői vagy előadói számára nehéz láthatóvá válni a tömeges kínálattal jelentkező platformokon. Aki kívül reked a főbb ajánlási listákon vagy a platformok kezdőképernyőjén, az jelentéktelenségre van ítélve. Manapság még a rádiók se rendelkeznek jelentős erővel ahhoz, hogy új neveket vezessenek be a piacra, így az egyetlen alternatív utat a többi közösségi háló jelenti, amelyek még tovább szegényítik a művészi élményt.

Az, hogy el kell érni az ajánlómotorokon való jelenlétet, a „payola” rendszerekhez hasonló gyakorlatokat eredményezett, amelyek keretében a szerzők a nagyobb láthatóságért cserébe elfogadják az alacsonyabb díjazást. Ez mindenképp drámai gyakorlat, tekintettel arra is, hogy az alkotók és az előadók abszolút nevétségű bevételekhez jutnak a műveik streaming útján történő fogyasztása után járó jogdíjakból. Olyan művészek képtelenek ebből gazdaságilag

fenntartani magukat, akiknek műveit évente több százezer alkalommal játsszák le; ők az élő koncertekbe, a tanításba vagy egyéb alternatív tevékenységekbe menekülnek. Ez egyszerűen tarthatatlan.

Sürgősen készíteni kell egy átfogó jelentést a zenei ágazat értékláncáról, az egyensúlyhiányok meghatározása érdekében, és korrekciós intézkedéseket kell bevezetni jogi eszközök és/vagy gyakorlati kódexek útján. Nem szabad, hogy elemzésünkkel előítéletek, mítoszok vagy a zenei piac egyes szereplőinek démonizálása vezessen minket. Minden szereplő szükséges szerepet tölt be, és minden esetben mindenkinek szüksége van egy olyan, az egyensúlyt helyreállító fellépésre, amely garantálja a fenntarthatóságot, valamint újabb művészek és zenei elképzelések megjelenését.

„Egyesülve a sokféleségben” – hirdeti az Európai Unió mottója. Ennek a mondatnak, amely az EU alapító szerződésének címlapján szerepel, alapvetően két olvasata van: egyrészt mint megállapítás, másrészt mint megbízatás:

- A kultúrán keresztül alkotunk civilizációs projektet; az Unión belüli emberi közösségek összessége által alakított kultúra nélkül az Európai Unió csupán egy üres, lélektelen burok.
- Az Uniónak kötelessége szavatolni ezt a sokféleséget, amely nélkül a projektnek nincs értelme. Ez a sokféleség nemcsak nyelvi és néprajzi alapokon nyugszik, hanem társadalmaink rendkívül gazdag kreatív erőinek védelmén is.

Mottónk e kettős olvasatának megfelelően az Európai Unió több alkalommal is jogszabályokat hozott a kultúra, valamint a művészek és az alkotók jogainak védelme érdekében, mind a fizikai, mind a digitális területen. Most pedig ideje intézkedéseket hozni, amelyek garantálják a kreatív zenei ágazat fenntarthatóságát és lehetővé teszik javak létrehozását, nem csupán szellemi értelemben, hanem gazdasági tartalommal is. Ez az Európai Parlament Kulturális Bizottságában kidolgozott, ajánlásokat tartalmazó jelentés azt hivatott szolgálni, hogy megfeleljünk ezzel kapcsolatos felelősségünknek egy, az ágazattal gondosan kidolgozott szöveg révén, amelynek célja a piaci zavarok azonosítása és megoldások előterjesztése a problémák kezelése érdekében.

„Zene nélkül az élet tévedés volna” – mondta Nietzsche; talán a zene a leginkább metafizikai jellegű, megmagyarázhatatlan és megfoghatatlan művészi kifejezőmód, amelyet emberként élvezhetünk; egy varázslat, ahogyan szintén Nietzsche emlegette. Minden tőlünk telhetőt meg kell tennünk annak érdekében, hogy Európánknak a továbbiakban is legyen varázsa.

MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK JEGYZÉKE AMELYEKTŐL, ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT

Az eljárási szabályzat I. mellékletének 8. cikke értelmében az előadó kijelenti, hogy az alábbi szervezetektől vagy személyektől kapott észrevételeket a jelentés elkészítése során, egészen annak bizottsági ülésen történő elfogadásáig:

Szervezet és/vagy személy
AEPO-ARTIS
GESAC, European Grouping of Societies of Authors and Composers (Szerzői és Zeneszerzői Társaságok Európai Csoportosulása)
ECSA, European Composer & Songwriter Alliance (Európai Zeneszerzők és Dalszövegírók Szövetsége)
IFPI, International Federation of the Phonographic Industry (Nemzetközi Lemezipari Szövetség)
IMPALA, Independent Music Companies Association (Független Zenei Vállalatok Szövetsége) (IMPALA)
ICMP, International Confederation of Music Publishers (Zenekiadók Nemzetközi Szövetsége) (ICMP)
IMPF, Independent Music Publishers International Forum (Független Zenekiadók Nemzetközi Fóruma)
EMMA, European Music Managers Alliance (Európai Zenei Menedzserek Szövetsége) CreativityWorks!
CISAC
MIDEM+, Marché International du Disque et de l'Édition Musicale Fair MusE konzorcium
PEARLE
SGAE, Sociedad General de Autores y Editores de España Warner Music Station Madrid
Promusicae, Productores de Música en España
AIE, Asociación de Artistas Intérpretes o Ejecutantes de España
PRSforMusic: Mechanical-Copyright Protection Society & Performing Right Society (a szerzői jogok mechanikai védelmével és az előadói jogokkal foglalkozó társaság)
Digital Music Europe
Spotify
Apple Music
Amazon
Google. Youtube
Sony Music Entertainment
Universal Music Group
European Coalitions for Cultural Diversity (Európai Koalíció a Kulturális Sokszínűségért)
Métamusique
Music Rights Awareness Foundation
Salt
PivotalEconomics.com

A fenti felsorolás az előadó kizárólagos felelősségi körében készült.

INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	28.11.2023
A zárószavazás eredménye	+: 23 -: 3 0: 1
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Chiara Gemma, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerervert, Niyazi Kizilyürek, Niklas Nienaß, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	João Albuquerque, Ibán García Del Blanco, Łukasz Kohut, Marcel Kolaja, Emmanuel Maurel, Wolfram Pirchner, Rob Rooker

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

23	+
ID	Catherine Griset
NI	Andrea Bocskor
PPE	Asim Ademov, Tomasz Frankowski, Wolfram Pirchner, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	João Albuquerque, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Lukasz Kohut, Marcos Ros Sempere
Baloldal	Niyazi Kizilyürek, Emmanuel Maurel
Verts/ALE	Niklas Nienab

3	-
ECR	Rob Rooke, Andrey Slabakov
Verts/ALE	Marcel Kolaja

1	0
ECR	Chiara Gemma

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás